

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

1. Το προς συζήτηση και ψήφιση προτεινόμενο νομοσχέδιο (εφεξής: νσχ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, υπό τον τίτλο «Ενεργειακές κοινότητες και άλλες διατάξεις», όπως διαμορφώθηκε κατά τις συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από δύο Τμήματα (Α΄ και Β΄) και είκοσι τρία (23) άρθρα. Το Τμήμα Α΄ περιλαμβάνει τα άρθρα 1 έως 12 και το Τμήμα Β΄ περιλαμβάνει τα άρθρα 13 έως 23.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, το νσχ θέτει το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Ενεργειακών Κοινοτήτων, με σκοπό «την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας, την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας», λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [COM (2016) 767] και την πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας [COM (2016) 864]. Οι προτάσεις για την αναδιτύπωση των ανωτέρω σχετικά με την ενίσχυση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, την αναδιτύπωση του Κανονισμού για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και του Κανονισμού για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη συνεργασία των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας αποτελούν μέρος της ευρύτερης δέσμης πρωτοβουλιών της Ευρω-

παϊκής Επιτροπής «Καθαρή ενέργεια για όλους». Η εν λόγω δέσμη πρωτοβουλιών περιλαμβάνει τις βασικές προτάσεις για την πραγματοποίηση της Ενεργειακής Ένωσης, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας για την Ενεργειακή Ένωση [Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: Στρατηγική – πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή, COM/2015/080 final). Η δέσμη πρωτοβουλιών θέτει ως βασική προτεραιότητα της ενεργειακής απόδοσης, την παγκόσμια πρωτοπορία της ΕΕ στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και, ταυτοχρόνως, μια δίκαιη συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας [βλ. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Αποτελέσματα της 3429ης συνόδου του Συμβουλίου, Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια, 26 Νοεμβρίου 2015, 14632/15, Αποτελέσματα της 3472ης συνόδου του Συμβουλίου, Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια, 6 Ιουνίου 2016 9736/16, και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2016 με θέμα «Προς τον ανασχεδιασμό της αγοράς ενέργειας» (P8_TA(2016) 0333), στα οποία υπογραμμίζεται ότι η ευρύθμως λειτουργούσα ενοποιημένη αγορά ενέργειας είναι το βέλτιστο εργαλείο για να διασφαλισθούν οικονομικώς προσιτές τιμές ενέργειας, να είναι εγγυημένη η ασφάλεια του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια και να καταστεί δυνατή η ενσωμάτωση και η ανάπτυξη μεγαλύτερων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με οικονομικώς αποδοτικό τρόπο και, ταυτοχρόνως, να επιτευχθούν ανταγωνιστικές τιμές για την ευημερία των καταναλωτών της ΕΕ].

Νομική βάση των εν λόγω μέτρων είναι το άρθρο 194 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), συμφώνως με το οποίο οι κύριοι στόχοι της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ συνίστανται στο να διασφαλίζει αυτή τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, τον ενεργειακό ανεφοδιασμό της και να προωθεί την ενεργειακή απόδοση και την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και την ανάπτυξη νέων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη διασύνδεση των ενεργειακών δικτύων. Η εσωτερική αγορά ενέργειας της ΕΕ βασίζεται στις εξής αρχές: δικαίωμα πρόσβασης τρίτων μερών στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, ελευθερία επιλογής προμηθευτών για τους καταναλωτές, εξάλειψη εμποδίων και στρεβλώσεων στο διασυνοριακό εμπόριο, σε συνδυασμό με τους κανόνες της εποπτείας της αγοράς από ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές ενέργειας και της συνεργασίας των ρυθμιστικών

αρχών και των διαχειριστών του δικτύου στο πλαίσιο του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και του Ευρωπαϊκού Δικτύου των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΕΔΔΣΜ). Η πρόταση Οδηγίας για τον ανασχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας αποσκοπεί στην προσαρμογή των κανόνων της αγοράς στη διαμορφωθείσα νέα πραγματικότητα, καθιστώντας δυνατή την ελεύθερη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, ενισχύοντας την θέση των καταναλωτών και παρέχοντας τα κατάλληλα κίνητρα για την προώθηση των αναγκαίων επενδύσεων, ώστε να μειωθεί δραστικώς και, εν τέλει, να απαλλαγεί το ισχύον ενεργειακό σύστημα από τις ρυπογόνες εκπομπές. Ειδικότερα, η αυτοπαραγωγή ενέργειας στον ευρωπαϊκό χώρο παρεμποδίζεται λόγω της μη ύπαρξης κοινών κανόνων για τους παραγωγούς – καταναλωτές που θα μπορούσαν να άρουν τα εν λόγω εμπόδια, μέσω της διασφάλισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών να παράγουν ενέργεια για δική τους κατανάλωση και να πωλούν το πλεόνασμα στο δίκτυο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη το κόστος και τα οφέλη για το σύστημα παραγωγής ενέργειας. Οι τοπικές ενεργειακές κοινότητες αποτελούν σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση της ενέργειας σε επίπεδο κοινότητας, καταναλώνοντας την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν είτε αμέσως για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είτε για θέρμανση και ψύξη, με ή χωρίς σύνδεση στα δίκτυα διανομής. Επομένως, απαιτείται να θεσπίσουν τα κράτη - μέλη κατάλληλο νομικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους. Η πρόταση αποβλέπει στην εφαρμογή βασικών στόχων της Ενεργειακής Ένωσης, όπως ορίζονται στη στρατηγική- πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή [βλ. Ανακοίνωση με τίτλο «Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή» COM/2015/080, Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή της 12ης Δεκεμβρίου 2015 (COP21)].

2. Υπό το φως των ανωτέρω, το προς ψήφιση φερόμενο νομοσχέδιο επιδιώκει, μεταξύ άλλων, την επίτευξη του στόχου για συμμετοχή ιδίως των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας σε ποσοστό 18% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας, βάσει της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, με υψηλή προστιθέμενη αξία αλλά και με τον βέλτιστο τρόπο σε επίπεδο κόστους – οφέλους για την κοινωνία (βλ. Αιτιολογική Έκθεση επί του νσχ, σελ. 2-3).

Ειδικότερα, στο Τμήμα Α´ - άρθρα 1 έως 3 του νσχ δίδεται ο ορισμός της Ενεργειακής Κοινότητας (Ε. Κοιν.), η οποία αποτελεί αστικό συνεταιρισμό α-

ποκλειστικού σκοπού, και προσδιορίζονται οι επιμέρους στόχοι δράσης της. Το πλαίσιο λειτουργίας των Ε. Κοιν. διέπεται συμπληρωματικώς από τις διατάξεις του ν. 1667/1986 περί αστικών συνεταιρισμών, με τις ρητώς αναφερόμενες εκεί εξαιρέσεις. Προσδιορίζονται τα μέλη των Ε. Κοιν. (φυσικά και νομικά πρόσωπα, ο.τ.α., κ.λπ.), ο ελάχιστος αριθμός μελών για τη συγκρότησή τους, και προβλέπεται ότι το ήμισυ και πλέον εξ αυτών πρέπει να συνδέονται με τον τόπο της έδρας της Ε. Κοιν. Παρέχεται η δυνατότητα στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στους ο.τ.α. α' και β' βαθμού να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία Ε. Κοιν. Επίσης, κάθε μέλος της Ε. Κοιν. μπορεί να κατέχει, πέραν της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας, μία ή περισσότερες προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες, με ανώτατο όριο συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο, ποσοστό 20%, με εξαίρεση τους ο.τ.α. α' βαθμού, οι οποίοι μπορούν να συμμετέχουν με μεγαλύτερο ποσοστό (40% ή 50%, κατά περίπτωση). Επίσης, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικώς με τη μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο.

Με τα άρθρα 4 έως 5 εξειδικεύονται οι δραστηριότητες των Ε. Κοιν., από τις οποίες ασκείται υποχρεωτικώς τουλάχιστον μία από τις εξής: παραγωγή, διαχείριση, διανομή ή πώληση ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης νερού. Οι Ε. Κοιν., μπορούν επίσης να ασκούν περαιτέρω δραστηριότητες, όπως, μεταξύ άλλων, προσέλκυση κεφαλαίων για πραγματοποίηση επενδύσεων, σύνταξη μελετών αξιοποίησης των Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., διαχείριση ή συμμετοχή σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα, ενημέρωση, εκπαίδευση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, κ.λπ. Καθορίζονται ο τύπος και το ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού της Ε. Κοιν., που καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο.

Στα άρθρα 6 – 8 καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης των πλεονασμάτων κάθε χρήσης των Ε. Κοιν. Τα πλεονάσματα χρήσης παραμένουν στην Ε. Κοιν. υπό τη μορφή αποθεματικών και διατίθενται για τους σκοπούς της με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Ακόμη, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα διάθεσης πλεονασμάτων χρήσης για τις Ε. Κοιν., στις οποίες συμμετέχουν αποκλειστικώς ο.τ.α. α' ή β' βαθμού της Περιφέρειας στην οποία έχει την έδρα της η Ε. Κοιν. Προσδιορίζεται η διαδικασία σύστασης Ε. Κοιν. και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη σύστασή της. Η νομική προσωπικότητα α-

ποκτάται με την καταχώριση του καταστατικού της Ε. Κοιν. στο συνιστώμενο με το άρθρο 8 του νσχ Μητρώο Ε. Κοιν. του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.). Το Μητρώο Ε. Κοιν. είναι δημόσιο βιβλίο σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ προβλέπεται η έκδοση κ.υ.α. με την οποία θα καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές του Μητρώου και κάθε άλλη αναγκαία τεχνική λεπτομέρεια για τη λειτουργία του.

Με τα άρθρα 9 – 10 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λύση, εκκαθάριση, συγχώνευση και μετατροπή των Ε. Κοιν. και, ειδικότερα, προβλέπεται ότι οι Ε. Κοιν. λύονται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 1667/1986, στις ρητώς οριζόμενες περιπτώσεις, και καθορίζεται η διαδικασία εκκαθάρισής τους. Ακόμη, ορίζεται ότι, εάν κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης της Ε. Κοιν. δεν καταστεί δυνατή η μεταβίβαση των αδειών ή των σταθμών παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή υβριδικού σταθμού της εν λόγω Ε. Κοιν., παύουν αυτοδικαίως να ισχύουν όλες οι άδειες και οι εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί για τους σταθμούς αυτούς. Εξαιρούνται οι σταθμοί που έχουν τεθεί σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία κατά τον χρόνο λύσης της Ε. Κοιν., οι οποίοι επιτρέπεται να μεταβιβασθούν προς οιονδήποτε τρίτο. Ο νέος κάτοχος αποζημιώνεται, συμφώνως με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Προβλέπεται η δυνατότητα συγχώνευσης δύο ή περισσότερων Ε. Κοιν. και επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου συνεταιρισμού σε Ε. Κοιν., πέραν των δυνατοτήτων μετατροπής συμφώνως με το ισχύον άρθρο 16 ν. 1667/1986. Προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης ένωσης ενεργειακών συνεταιρισμών από τον ελάχιστο αριθμό Ε. Κοιν. που εδρεύουν στην ίδια Περιφέρεια, ενώ οι ενώσεις των ενεργειακών συνεταιρισμών όλης της χώρας μπορούν να συνιστούν την Ομοσπονδία Ενεργειακών Συνεταιρισμών Ελλάδας, και ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με την εκπροσώπηση των μελών στις Ενώσεις και την Ομοσπονδία των Ε. Κοιν.

Με τις διατάξεις των άρθρων 11 – 12 προσδιορίζονται τα οικονομικά κίνητρα και τα μέτρα στήριξης των Ε. Κοιν. και, συγκεκριμένως, παρέχεται η δυνατότητα ένταξης των Ε. Κοιν. στις διατάξεις σχετικά με την Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων (ν. 4399/2016), καθώς και σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους ή από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προβλέπεται η έκδοση υπουργικών αποφάσεων, με τις οποίες θα τίθενται ειδικές προϋποθέσεις και όροι συμμετοχής ή εξαίρεσης από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 7 ν. 4414/2016, ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., που πρόκειται να λειτουργήσουν από Ε. Κοιν., καθώς και ειδικοί όροι, όπως προνομιακές χρεώ-

σεις, μεγαλύτερη διάρκεια χρήσης, για χρήση των υπηρεσιών του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τ.ε.Κ./άρθρο 5 του ν. 4414/2016) από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., που κατέχουν οι Ε. Κοιν. Ακόμη, προβλέπεται η απαλλαγή των Ε. Κοιν. από την υποχρέωση καταβολής ετήσιου τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο προβλέπεται για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς, συμφώνως με το άρθρο πρώτο παρ. 1 υποπαρ. 1.2 παρ. 3 ν. 4152/2013.

Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι αιτήσεις που υποβάλλονται από τις Ε. Κοιν. για χορήγηση άδειας παραγωγής στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) για τους ως άνω σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, καθώς και οι αιτήσεις για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σε σχέση με τους συγκεκριμένους σταθμούς, εξετάζονται κατά προτεραιότητα, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, εφόσον συντρέχουν οι εκεί αναφερόμενοι όροι και προϋποθέσεις, το δε ύψος της εγγυητικής επιστολής προβλέπεται μειωμένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Ακόμη, συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 134 ν. 4001/2011 σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης από τη Ρ.Α.Ε. της άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, και προβλέπεται ότι, εφόσον ο υποψήφιος προμηθευτής είναι Ε. Κοιν., το ελάχιστο συνεταιριστικό κεφάλαιο ορίζεται στο ποσό των 60 χιλ. ευρώ - αντί των 600 χιλ. ευρώ, που ορίζεται στις λοιπές περιπτώσεις - προκειμένου να χορηγηθεί η σχετική άδεια. Με απόφαση της Ρ.Α.Ε., μπορεί, επίσης, να ορίζονται μειωμένα ποσά εγγυήσεων για την εγγραφή των Ε. Κοιν. στα μητρώα συμμετεχόντων, στο πλαίσιο των συμβάσεων Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (Η.Ε.Π.) και διαχείρισης των ηλεκτρικών δικτύων. Παρέχεται η δυνατότητα εγκατάστασης σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και υβριδικών σταθμών από Ε. Κοιν., και καθορίζεται με υπουργική απόφαση ο τρόπος με τον οποίο γίνεται ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός των Ε. Κοιν., καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα (προϋποθέσεις, περιορισμοί, χρεώσεις, κ.λπ.). Επίσης, με την εν λόγω υπουργική απόφαση μπορεί να διαφοροποιείται ο τρόπος συμψηφισμού και να ορίζονται τα ανώτατα όρια εγκατεστημένης ισχύος καθώς και η τιμή μονάδος, με την οποία υπολογίζεται η αποζημίωση για το πλεόνασμα της ενέργειας, η οποία καταβάλλεται από τους προμηθευτές υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ενέργειας Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. (άρθρο 143 ν. 4001/2011).

Προβλέπεται η έκδοση κ.υ.α. για τον καθορισμό ειδικών όρων για τις Ε.

Κοιν. που λειτουργούν ως φορείς εκμετάλλευσης υποδομών και φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 13 ν. 3468/2006 περί εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού και διευκρινίζεται ο τρόπος πραγματοποίησής του για τις Ε. Κοιν. Τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα σε σχέση με την μεταβίβαση αδειών, σταθμών παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) και υβριδικών σταθμών που ανήκουν σε Ε. Κοιν.

Με τις διατάξεις του Τμήματος Β΄ του νσχ (άρθρα 13 έως 23) ρυθμίζονται διάφορα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ειδικότερα, στο υπό ψήφιση άρθρο 13 νσχ προβλέπεται ότι εντάσσονται και τα τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την τηλεθέρμανση στις κατηγορίες των έργων και εγκαταστάσεων των ο.τ.α. α΄ βαθμού που δεν υπόκεινται στους όρους και περιορισμούς των πολεοδομικών διατάξεων και για την κατασκευή τους δεν απαιτείται η έκδοση άδειας δόμησης από τις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 209 παρ. 6 πρώτο εδ. ν. 3463/2006. Προβλέπεται ότι στις κατηγορίες εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., στις οποίες η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικά ή νομικά πρόσωπα πραγματοποιείται χωρίς σχετική άδεια παραγωγής, κατ' εξαίρεση της κείμενης νομοθεσίας, προστίθενται: α) οι αιολικές εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη αιολική ισχύ έως 60 kw (αντί έως 50 kw που ήδη προβλέπεται), β) οι σταθμοί Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εγκαθίστανται από αυτοπαραγωγούς σύμφωνα με τα ισχύοντα για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και σταθμών μικρών ανεμογεννητριών και γ) μικροί Υδροηλεκτρικοί σταθμοί με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση του 0,5 MW, που εγκαθίστανται σε δίκτυα ύδρευσης ή άρδευσης ή αποχέτευσης (άρθρο 14 νσχ).

Οι διατάξεις των άρθρων 15 – 16 νσχ τροποποιούν διατάξεις του ν. 4001/2011 και, ειδικότερα, εντάσσουν την Θερμική Ενέργεια μεταξύ των κατηγοριών της ενεργειακής αγοράς κατά τους ορισμούς του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 4001/2011, και ρυθμίζουν θέματα σχετικώς με τη χορήγηση αδειών παραγωγής, διανομής και προμήθειας θερμικής ενέργειας, οι οποίες χορηγούνται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) μόνο σε νομικά πρόσωπα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, συμφώνως με τα ειδικότερα οριζόμενα. Σε περίπτωση που η Θερμική Ενέργεια παράγεται από εγκαταστάσεις Συμπαγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας, χορηγείται Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση για χορήγηση ενιαίας άδειας. Παρέχεται η δυνατότητα χορήγησης ενιαίας Άδει-

ας Παραγωγής και Διανομής Θερμικής Ενέργειας, προκειμένου η παραγωγή και διανομή αποκλειστικά θερμικής ενέργειας να πραγματοποιείται από το ίδιο πρόσωπο, με διακριτούς όρους και προϋποθέσεις για την κάθε δραστηριότητα, εξειδικεύονται τα κριτήρια χορήγησης των εν λόγω αδειών, και προβλέπονται εξαιρέσεις από την υποχρέωση λήψης αδειών (π.χ. γεωθερμική ενέργεια, μονάδες παραγωγής μικρής θερμικής ισχύος, κ.λπ.). Ακόμη, παρέχεται η δυνατότητα διενέργειας διαγωνισμού μετά από απόφαση της Ρ.Α.Ε. για τη χορήγηση Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας, σε περίπτωση που διαπιστώνεται ενδιαφέρον από περισσότερα του ενός πρόσωπα για την ίδια περιοχή, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 15, λογίζονται νόμιμες και ισχυρές οι εκδοθείσες Άδειες Διανομής Θερμικής Ενέργειας από τη Ρ.Α.Ε. ή από τον αρμόδιο Υπουργό, και καθορίζεται η διαδικασία εναρμόνισής τους προς τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

Περαιτέρω, στο άρθρο 16 παρέχεται η δυνατότητα στη Ρ.Α.Ε. να συνάπτει συμβάσεις, αποκλειστικώς για το έτος και 2018, με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, για την παροχή συμβουλευτικού έργου μέχρι και του ποσού που προβλέπεται στο άρθρο 5 περ. β' του ν. 4412/2016, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων των άρθρων 36 και 118 παρ. 1 του ν. 4412/2016, προς τον σκοπό της έγκαιρης εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της που απορρέουν από την άσκηση των ενεργειακών της δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, και από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το συνολικό ποσό των ανωτέρω συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 400 χιλιάδες ευρώ για όλη τη διάρκεια του έτους 2018.

Τα άρθρα 17 και 18 ορίζουν ότι στις εγκαταστάσεις που επιτρέπεται να κατασκευάζονται σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους περιλαμβάνονται, εφεξής, και οι σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Ακόμη, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, επιτρέπεται η χρήση εμπορικών εκθέσεων – εκθεσιακών κέντρων σε περιοχές Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) στις οποίες επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανικών – βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων χονδρεμπορίου.

Με τα άρθρο 19 ορίζεται ότι, εφεξής, εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης μικρών ανεμογεννητριών και η εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών για σταθμούς συνολικής ισχύος μέχρι 60 Kw (αντί 50 Kw που ισχύει σήμερα) σε γήπεδα, οικόπεδα και κτιριακές εγκαταστάσεις που εγγέουν ενέργεια στο δίκτυο διανομής.

Με τις διατάξεις του άρθρου 20 παρατείνονται οι προθεσμίες έναρξης λει-

τουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται αναστολή εκτέλεσης εργασιών που έχει διαταχθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή άλλο αρμόδιο δικαστήριο, προκειμένου να εξακολουθούν να αποζημιώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3468/2006 οι κάτοχοι των εν λόγω σταθμών που έχουν υπογράψει Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας έως και την 31.12.2015. Ακόμη, προβλέπεται ότι παρατείνονται μέχρι την 31-12-2019 οι Άδειες Παραγωγής των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που έχουν Άδεια Εγκατάστασης σε ισχύ τουλάχιστον έως την ανωτέρω ημερομηνία και έχουν συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης, χωρίς να έχουν Άδεια Λειτουργίας.

Με το άρθρο 21 παρέχεται η δυνατότητα σε φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που συμμετείχαν στην πιλοτική ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. κατ' άρθρο 7 του ν. 4414/2016, οι οποίες δεν επελέγησαν για στήριξη μέσω Λειτουργικής Ενίσχυσης, ενώ πληρούσαν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, να υποβάλουν εντός της οριζόμενης προθεσμίας εγγυητική επιστολή, συμφώνως με τα προβλεπόμενα στον ν. 4152/2013, προκειμένου να διατηρηθεί σε ισχύ η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης και η σχετική σύμβαση σύνδεσης.

Ακόμη, προβλέπεται η συνέχιση της λειτουργίας, για μια επιπλέον διετία, σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίοι δεν διαθέτουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) σε ισχύ και είναι εγκατεστημένοι και λειτουργούν σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά τα οποία δεν διαθέτουν εναλλακτική πηγή παραγωγής ενέργειας από Θερμικές Μονάδες βάσης επαρκούς ισχύος, εφόσον τηρούνται οι εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 22). Τέλος στο άρθρο 23 ορίζεται η ημερομηνία έναρξης της ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των επί μέρους διατάξεων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 14

Με την προτεινόμενη ρύθμιση του εν λόγω άρθρου εξαιρούνται, εφεξής, από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή έκδοσης άλλης διαπιστωτικής πράξης, μεταξύ και άλλων, οι αιολικές εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση των εξήντα KW, οι σταθμοί Α.Π.Ε. & Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εγκαθίστανται από αυτοπαραγωγούς, συμφώνως με τις διατάξεις του άρθρου 14Α του ν. 3468/2006, όπως ισχύει, καθώς και οι μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ ίση ή μικρότερη του μισού MW, που εγκαθίστανται σε δίκτυα ύδρευσης

ή άρδευσης ή αποχέτευσης. Όπως έχει επανειλημμένως κριθεί (ΣΤΕ 571/2010, 303/2017 εππαμ., 1421/2013 Ολ), υφίσταται ιδιαίτερη μέριμνα του νομοθέτη για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως ουσιώδους μέσου για τον περιορισμό των κλιματικών αλλαγών και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, δεδομένου ότι αποτελούν επίσης βασικό μέσο για την προστασία του περιβάλλοντος και εξυπηρετούν, γενικότερα, το δημόσιο συμφέρον. Συγκεκριμένως, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) συνιστούν πηγές ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον και «...μερικότερη έκφανση, αλλά και βασική συνιστώσα της αρχής της αειφόρου ανάπτυξης (...) Η ενίσχυση αυτή του τρόπου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αντιστοιχεί, άλλωστε, προς σχετική κατεύθυνση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης των νησιωτικών περιοχών ...» (ΣΤΕ Ε.Α. 467/2009, ΣΤΕ 1204, 1215, 914/2008, ΣΤΕ 1421-2/2013 Ολ).

Σημειώνεται, ακόμη, ότι η αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές προς τον σκοπό της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας συνιστά εναρμόνιση προς τις κοινοτικές και διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας (βλ. μεταξύ άλλων, τις Οδηγίες 2001/77/ΕΚ, η οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με τον ν. 3468/2006, Οδηγίες 2003/30/ΕΚ και 2009/28/ΕΚ, ν. 3437/2009 με τον οποίο εναρμονίσθηκε η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2004/8/ΕΚ για την προώθηση της συμπαραγωγής ενέργειας βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα στην εσωτερική αγορά ενέργειας και προσαρμόσθηκαν τα τιμολόγια για την απορρόφηση της ενέργειας που παράγεται από φωτοβολταϊκά, Πρωτόκολλο του Κυότο – Δεκέμβριος 1997, το οποίο κυρώθηκε με τον ν. 3017/2002, κ.ά, πρβλ. ΣΤΕ Ολ 2499/2012, ΣΤΕ 1226/2014). Ειδικότερα δε για τη Ελλάδα, με βάση τους εθνικούς στόχους, το ποσοστό συμμετοχής των Α.Π.Ε. στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας, πρέπει να ανέλθει μέχρι το μέχρι το 2020, σε 29%. Στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κυότο, η Ελλάδα έχει αναλάβει για την περίοδο 2008 - 2012 σχετική υποχρέωση συγκράτησης της αύξησης των εκπομπών της, προωθώντας, μεταξύ άλλων, και τη χρήση Α.Π.Ε. για την παραγωγή ηλεκτρισμού.

2. Επί του άρθρου 22

Με την ρύθμιση του άρθρου 22, υπό τον τίτλο «Συνέχιση λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά», προβλέπεται, για όσους σταθμούς είναι εγκατεστημένοι και λειτουργούν ήδη σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά που δεν διαθέτουν εναλλακτική πηγή πα-

ραγωγής ενέργειας από θερμικές μονάδες βάσης και δεν διαθέτουν απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) σε ισχύ, ότι μπορούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους μέχρι δύο έτη, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται στην εν λόγω διάταξη. Όπως αναφέρθηκε ήδη (βλ., ενδεικτικώς, ΣτΕ 3367/2015 Ολ., 1421-2/2013 Ολ., 4013/2013, κ.ά.), με τις διατάξεις του ν. 3851/2010 «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής κ.λπ.», ο οποίος εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2009/28/EK σχετικώς με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ο νομοθέτης απέβλεψε, ιδίως, στην προστασία του κλίματος, η οποία αποτελεί περιβαλλοντική και ενεργειακή προτεραιότητα «υψίστης σημασίας για τη χώρα» (άρθ. 1 παρ. 2 του ν. 3468/2006, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3851/2010). Ακόμη, ο νομοθέτης απέβλεψε στην επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, προκειμένου αφενός μεν να μειωθούν οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, αφετέρου δε να εξασφαλιστεί η ενεργειακή αυτοδυναμία της χώρας μέσω της αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμφώνως και προς τις διεθνείς υποχρεώσεις και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδος στην ΕΕ. Με τον ίδιο νόμο προβλέφθηκε ότι τα περιφερειακά σχέδια περιέχουν κατευθύνσεις για τη βιώσιμη αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού των περιφερειών, με προτεραιότητα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμφώνως με το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 1650/1986 και τις παραγράφους 1 εδαφ. δ' και 2 εδαφ. ιβ' του άρθρου 2 του ν. 2742/1999. Ειδικότερα, για την εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, λαμβάνονται υπόψη τα εγκεκριμένα χωροταξικά, πολεοδομικά, ρυθμιστικά ή άλλα σχέδια χρήσης γης και εγκεκριμένες μελέτες που εναρμονίζονται προς το ειδικό χωροταξικό πλαίσιο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εφόσον με αυτές έχει ληφθεί μέριμνα για τη μέγιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου ενεργειακού δυναμικού. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοια σχέδια, η χωροθέτηση εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας γίνεται με απευθείας εφαρμογή των κατευθύνσεων του οικείου ειδικού χωροταξικού πλαισίου. Με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου προστέθηκε τρίτη παράγραφος στο άρθρο 9 του ν. 2742/1999, με την οποία διευκρινίσθηκε ότι τα εγκεκριμένα περιφερειακά πλαίσια πρέπει να τροποποιούνται ή να αναθεωρούνται, προκειμένου να εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις του γενικού και των ειδικών χωροταξικών πλαισίων. Ειδικώς, για την περίπτωση που ήδη εγκριθέντα περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού, ρυθμιστικά σχέδια, γενικά πολεοδομικά σχέδια, ζώνες οικιστικού ελέγχου ή άλλα σχέδια χρήσης γης δεν καλύπτουν επαρκώς τις κατευθύν-

σεις του χωροταξικού πλαισίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, προβλέπεται ότι η χωροθέτηση των σχετικών έργων γίνεται με άμεση, αποκλειστική εφαρμογή του ειδικού πλαισίου, και τούτο μόνο κατ' εξαίρεση και εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία έγκρισης του χωροταξικού σχεδίου της οικείας περιφέρειας, τα δε σχέδια αυτά πρέπει να εναρμονίζονται απευθείας προς τις γενικές κατευθύνσεις και τις ειδικότερες επιλογές του γενικού και των ειδικών χωροταξικών πλαισίων.

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, με τον νόμο αυτό επιχειρήθηκε η ενσωμάτωση στη χωροταξική νομοθεσία ρυθμίσεων που προωθούν τη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αυτό, ιδίως με την κατά προτεραιότητα υλοποίηση των γενικών κατευθύνσεων και των ειδικότερων επιλογών του οικείου ειδικού χωροταξικού σχεδίου και την αντιμετώπιση των ζητημάτων που ανακύπτουν από την παράλειψη των ήδη εγκεκριμένων χωροταξικών σχεδίων και σχεδίων χρήσης γης να προβλέψουν την ανάγκη χωροθέτησης των σχετικών εγκαταστάσεων. Προς τούτο αφενός μεν εισάγεται ο κανόνας ότι με τα περιφερειακά πλαίσια, τα οποία οφείλουν να περιλαμβάνουν τις κατευθύνσεις και τα προγραμματικά πλαίσια για τη βιώσιμη ανάπτυξη του ενεργειακού δυναμικού της οικείας περιφέρειας, πρέπει να δίδεται προτεραιότητα στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αφετέρου δε προβλέπεται ρητώς ότι τα ήδη εγκεκριμένα περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού πρέπει να τροποποιούνται ή να αναθεωρούνται, προκειμένου να εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις του ειδικού πλαισίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ρύθμιση η οποία ευρίσκεται σε συμφωνία με τα αναφερόμενα στον ν. 2742/1999 περί εναρμονίσεως των περιφερειακών προς τα ειδικά χωροταξικά σχέδια. Κατά ρητή, εξ άλλου, ρύθμιση των ίδιων διατάξεων, εγκεκριμένα περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και άλλα χωροταξικά ή πολεοδομικά σχέδια που δεν εναρμονίζονται προς το οικείο ειδικό χωροταξικό σχέδιο και δεν περιέχουν ρυθμίσεις που διασφαλίζουν τη μέγιστη, κατά τα δυνατόν, αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη χωροθέτηση των αντίστοιχων εγκαταστάσεων. Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, βαρύνουσα σημασία έχει ο χαρακτήρας του οικοσυστήματος στο οποίο πρόκειται να κατασκευασθεί και να λειτουργήσει το τεχνικό έργο της χωροθέτησης Α.Π.Ε. Και τούτο, διότι «...στα ευπαθή οικοσυστήματα ισχύει ο απαράβατος κανόνας της υποχρεωτικής ήπιας διαχείρισής τους, η οποία είναι και η μόνη συμβατή προς την ευαίσθητη φύση τους και τον εύθραυστο χαρακτήρα της οικολογικής τους ισορροπίας (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 2939 - 2940/2000, ΣτΕ 2425/2000 (...)) Μεταξύ των ευπαθών οικοσυστημάτων περιλαμβάνονται και τα μικρά νησιά, τα οποία χαρακτηρίζονται από

την ενότητα και τη λιτή συμμετρία του τοπίου τους, από εκτεταμένο ανάπτυγμα ακτών εν σχέσει προς την έκτασή τους, από την περιορισμένη φυσική τους βάση και από τη στενή εξάρτηση των ανθρωπογενών συστημάτων και του φυσικού περιβάλλοντος, με συνέπεια να είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε εξωγενείς παρεμβάσεις (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 1421/2013, 3752-5/2009, 3606/2007, 413-4/2005 κ.ά. (...)) ουσιώδης όρος για τη βιώσιμη ανάπτυξη των μικρών νησιών είναι τα ειδικά χωροταξικά σχέδια, τα οποία πρέπει να προβλέπουν και να διατάσσουν στο χώρο μόνον εκείνες τις μορφές ήπιας ανάπτυξης που είναι συμβατές με την αρχή της διατήρησης αμείωτου του πολιτιστικού και φυσικού κεφαλαίου τους (ΣτΕ 3752-5/2009, 3628/2009, 3836/2009). Κύριος, εξάλλου, παράγων για τον καθορισμό των ορίων της φέρουσας ικανότητας των μικρών νήσων είναι το ενεργειακό τους σύστημα, από το οποίο εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό η βιώσιμη ανάπτυξή τους. Στο πλαίσιο αυτό δεν αποκλείεται η εφαρμογή μεθόδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον, όπως είναι, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για την ανάπτυξη των οποίων τα μικρά νησιά αποτελούν το κατεξοχήν προσφερόμενο πεδίο εφαρμογής τους, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνεται υπόψη η ιδιαιτερότητα του νησιωτικού χώρου....» (ΣτΕ 3367/2015 Ολ.).

Επομένως, οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 22 σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν απαιτείται να χωροθετούνται μόνον σε ειδικώς καθορισμένες ζώνες υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων, αλλά επιτρέπεται, κατ' αρχήν, να τοποθετούνται σε οποιαδήποτε περιοχή διαθέτει επαρκές και εκμεταλλεύσιμο αιολικό δυναμικό, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες, δυνάμει ρητής νομοθετικής ή κανονιστικής διατάξεως, απαγορεύεται απολύτως η εγκατάστασή τους. Οι διαπιστώσεις αυτές ισχύουν, κατά μείζονα λόγο, για τα μικρά νησιά, τα οποία, λόγω του χαρακτήρα τους ως ευπαθών οικοσυστημάτων, ανέχονται ήπιο μόνο ενεργειακό σύστημα, που στηρίζεται στην εφαρμογή μεθόδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον, όπως είναι, κατεξοχήν, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (βλ. άρθρο 4 σε συνδυασμό με την παρ. 3 του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΚ, συμφώνως με το οποίο: «Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατό να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο (...) οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνο αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη», πρβλ. επίσης ΣτΕ 1433/2017 παραπεμπτική στην επταμελή σύνθεση, συμφώνως με την οποία

δεν επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας, είτε συμβατικών είτε από Α.Π.Ε., εντός περιοχών γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, η δε κατ' εξαίρεση απόδοση της γης αυτής σε άλλες χρήσεις πρέπει να γίνεται με φειδώ και κατόπιν ειδικής σταθμίσεως των παραγόντων κόστους-ωφέλειας σε κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Το ΕΧΠ/ΑΠΕ, κατά το μέρος που επιτρέπει την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, δεν αντίκειται σε συνταγματικές διατάξεις, μόνον εφόσον οι μονάδες είναι μικρές, χαμηλής όχλησης και χρησιμοποιούν πρώτη ύλη προερχόμενη από γεωργικές και λοιπές εκμεταλλεύσεις της περιοχής).

Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2018

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών